

Innehåller allt som behövs för genomföra ett lyckat arbetsområde i trä- och metallslöjd.

- **Lärarhandledning att skriva ut på vanliga A4-papper.**
- **Arbetsbeskrivningar som kan skrivas ut till lämpliga elevinstruktioner.**
- **Flera hundra ritade idéskisser som kan skrivas ut som stordiablad. Bilderna kan även visas för eleverna genom dvd-spelare eller dator. Dessa kopplas lämpligen till en TV- skärm eller datarprojektor.**
- **Flera hundra fotografier av föremål, avsedda som inspirationskälla för elevers skapande.**
- **Materialet kan givetvis även studeras direkt i dator, om färre personer skall ta del av innehållet.**

Hur materialet är avsett att användas

Inspirationsbilderna på CD-skivan visar du med hjälp av dator kopplad till dataprojektor eller TV.

Du kan även visa bilderna med hjälp av en DVD-spelare.

Man kan givetvis skriva ut stordifilm och visa bilderna med hjälp av skriftprojektor.

Elevinstruktionerna kopierar du upp i samma antal som du har bänkplatser.

Du sätter instruktionerna i pärmar, som förvaras i fack under varje bänk. Använd gärna tidsskriftsamlare av plast.

Pärmarna bör innehålla registerflikar för varje slöjdgrupp. Där kan eleverna förvara sina planeringsförslag till slöjduppgifter.

Pärmarna bör ha gaffelmekanism för att vara skonsamma mot pappersbladen.

Lärarhandledningen består av allt material som går att skriva ut på papper från CD-skivan. Det sätter du in i bifogad pärm och förvarar bland ditt övriga läromaterial.

I handledningen ingår:

- Information till läraren.
- Elevinstruktioner.
- Ritade inspirationsbilder.
- Fotograferade inspirationsbilder i miniformat.

Avsikten med arbetsområdet ”Hyllor och skåp” är att utveckla allmän händighet, självständighet och skapande förmåga.

Detta arbetsområde ger dig därför metoder att:

1

Få eleverna att kunna hitta på personliga utformningar på sina arbeten så att de inte blir benägna att kopiera av, vad de sett att andra har gjort eller gör.

2

Få dem att kunna göra en tydligt genomtänkt planering innan de påbörjar tillverkningen.

3

Få dem att på planeringsstadiet lyckas förutse om föremålet går att tillverka som de tänkt sig.

4

Få dem att kunna bedöma sina föremåls storlek , form, funktion och hållfasthet innan de påbörjar tillverkningen.

5

Kort sagt att få dem att lyckas undvika sådana planeringmissar som medför att föremålen inte alls blir som de hade avsett.

6

Få eleverna att själva lyckas ta fram rätt material som de behöver för tillverkningen.

7

Använda sådana arbetsmetoder att eleverna inte blir osjälvständiga och osäkra under arbetets gång och i behov av att fråga ofta eller att få hjälp med utförandet.

8

Få dem att dra nytta av de erfarenheter som de tidigare gjort.

9

Träna eleverna i arbete med material, metoder och tekniker som kan tänkas vara tillämpbara i elevernas vardagsmiljö.

Dessa principer bör du följa då du gör din årskursplanering, för att eleverna skall bli så självständiga och kunniga som möjligt.

Allmän princip för undervisning:

”Det är viktigare att öva upp sig att handskas med en mindre mängd kunskap än att få kännedom om en större. Man lär sig medan man tillämpar sin kunskap.”

Prof. Lars-Olof Dahlgren.

- Eleverna skall få chans att hinna öva upp sig innan man för in nya material och tekniker.
- Eleverna skall inspireras att kunna tänka ut nya okonventionella idéer.
- De skall klart kunna se logiken i hela arbetsprocessen redan på planeringsstadiet.
- Eleverna skall redan då de planerar sina arbeten, klart kunna förutse sina föremåls storlek, form, konstruktion och tillverkningsmetod och om föremålen kommer att fungera som de tänkt sig.
- Planeringsmetoderna skall så långt som möjligt likna tillverkningsmetoderna, för att eleverna på ett konkret sätt skall förstå och planera tillverkningsprocessen.
- Planeringsmaterialet skall gå lätt och snabbt att bearbeta och vara så likt det slutliga materialet som möjligt.
- Arbetsområdena skall bygga på vardagliga material, verktyg och tekniker så att eleverna så långt som möjligt kan tillämpa dem även i sin hemmiljö. Slöjden skall därmed öva viktiga vardagsfärdigheter oavsett kommande yrkesverksamhet.

Se vidare: ”Hundra år i skolslöjden” sid. 258 – 286. (1)

Anmärkning:

Eleverna bör så ofta som möjligt återkomma till samma material och tekniker, både under terminens lopp och från årskurs till årskurs. Du håller deras intresse vid liv, genom att de hela tiden inspireras till nya intressanta idéer inom de aktuella material- och teknikområdena.

Att låta eleverna planera sin föremål genom att rita dem är som regel olämpligt, eftersom planeringsmetoden är allt för abstrakt. De kan ju tyvärr rita föremålen i stort sett hur som helst, utan att bli uppmärksammade på planeringsproblemen som de skall lösa och som nämnts här ovan. Därför bör de få arbeta med laborativa och konkretare planeringsmetoder.

Det är inte så viktigt vilka material och tekniker som du låter eleverna arbeta med, bara du följer de principer som beskrivs här ovan.

(1) ”**Hundra år i skolslöjden**” bygger på ett uppdrag från Linköpings universitet att samla forskningsmaterial om skolslöjdens utveckling. ISBN 91-973910-0-X

Författare: Bengt Svensson Förlag: ”Form i Trä” Adress: Sälggatan 2 590 49 Vikingstad

E-mail: 01381011@telia.com Telefon: 013 81011

Ett välfungerande arbetsområde bör:

- **Bygga på** gemensamma tekniker så att man tillsammans kan diskutera slöjdteknikerna.
- **Bygga på** liknande föremålstyper, så att man får likartade formgivnings- och konstruktionsproblem att diskutera.
- **Bygga på** enkla grundutföranden med variationer som man med lätthet kan få eleverna att vidareutveckla på ett personligt sätt.
- **Bygga på** självinstruerande material som på samma sätt leder till personligt arbete och personligt utförande av produkterna.
- **Bygga på** att man undan för undan ger arbetsområdena vidlyftigare ramar.
- **Bygga på** att eleverna vid terminens början fått vara med om att diskutera och föreslå vad som skall tas upp under den kommande terminen.

TIGER

6 st. legobyggklossar med 8 knoppar på vardera, har 102 981 500 kombinationsmöjligheter.

Ett bra arbetsområde bör på liknande sätt bygga på ett enkelt ”bundet” system som ger upphov till ett rikt varierat skapande.

Att eleverna i en slöjdgrupp arbetar med **helt olika föremålstyper och material** utgör ingen som helst garanti för självständigt skapande.

Tvärt om kan man räkna med att läraren inte hunnit inspirera till individuella lösningar. Föremålen tenderar istället till största delen att bestå av **rena plagiat**.

Ett personligt skapande kräver en medveten undervisning, eftersom varje slöjdlärare i grundskolan som regel har ca **500 elever och 2,5 min per elev och vecka** för individuell handledning.

Hur materialet bör vara förvarat i en skolsituation.

- * Materialet är placerat på en lätt flyttbar rullvagn.
- * Sortimentet flyttas med till den plats där det behövs.
- * Varje virkesbredd har en tydligt angiven placering.
- * Långa brädor överst och korta under.
- * Stället kan lätt anpassas för olika virkesbredder.
- * Fack finns för pappersremсор som har samma bredd som virket.
- * Remsorna använder eleverna då de tänker ut olika modellförslag.
- * 10 cm långa provbitar anger brädornas placering och pris.
- * Därigenom kan eleverna lätt räkna ut priset på sina arbeten.
- * **Eleverna har på detta sätt lätt att själva hitta rätt bräda.**

Copyright Bengt Svensson

Förlaget Form i Trä

INSTRUKTIONS- BLAD FÖR ELE- VERNA

Arbetsinstruktion för hyllor och skåp m.m.

1

Lägg upp provbitar på din bänk. De skall ha samma dimension, som det virke du skall tillverka ditt föremål av.

Lägg upp ett rutat papper som är så stort, att ditt föremål får plats.

2

Pröva dig fram till olika förslag innan du bestämmer dig.

Ju fler förslag man kommer på, ju bättre blir den sak man väljer att tillverka.

3

Lämna en bräda mellanrum till nästa hylla. Annars kanske det blir för trångt.

4

Om du skall göra ett skåp, kan du pröva ut lämpliga dörrar redan nu.

Varför inte anpassa skåpets bredd efter dörrarnas mått?

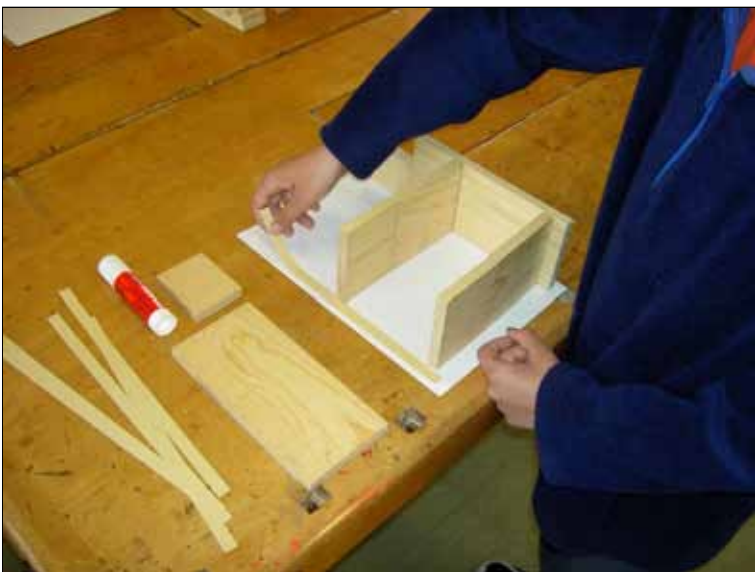

5

Diskutera dina förslag med din lärare och dina kamrater.

Har du inga idéer? Tänk inte! Ställ bara upp provbitar. Det blir alltid något som är bra.

6

Klistra pappersremсор där brädorna stått.

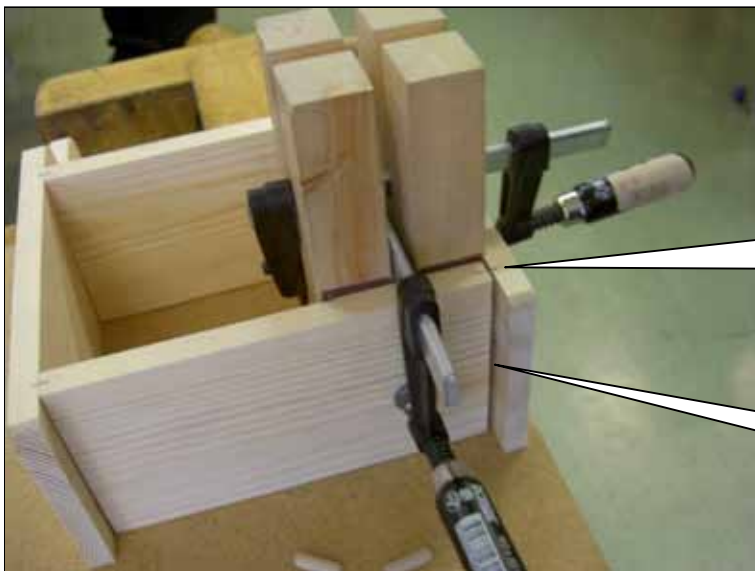
Remсорna måste vara lika breda som virkets tjocklek

31

Håll brädans kant under en lampa, så ser du lätt om alla märken är borta.

Låt en kamrat kontrollera, att du inte glömt något märke.

32

Sätt fast bitarna på en monteringspelare.

Kontrollera att centrumlinjerna ligger mitt för varann.

Det får inte vara några springor här.

33

Spika ihop bitarna.

Vill du skruva tittar du på nästa bild.

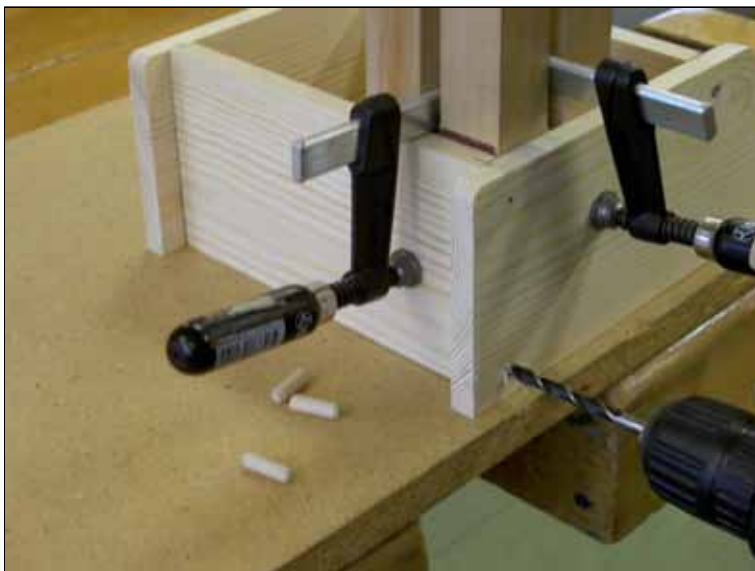

34

Skruvmejseln måste passa exakt i skruvens krysspår.

Tryck hårt med hela kroppen.

35

Om du vill sätta ihop med centrumtappar, måste du borra upp hålen med en borrar, som stämmer exakt med tapparna.

Pröva tapp-
pen i borrar-
stället

36

Sedan tar du lim på en smalare pinne och för in limmet noggrant i hålet.

Hyllor med naturmotiv

